

gjuha shqipe

KARTA E TË DREJTAVE TË TË MOSHURAVE DHE DETYRAVE TË KOMUNITETIT

Imzot Vincenzo Paglia

Karta e të drejtave të të moshuarve dhe detyrave komunitare

Nga Komisioni për reformën e kujdesit shëndetësor dhe social për të moshuarit,
Ministria e Shëndetësisë

- Mons. Vincenzo Paglia, President
- Leonardo Palombi, Sekretar Prof
- Prof Mario Barbagallo
- Signora Edith Bruck
- Dr Velia Bruno
- Silvio Brusafferro Prof
- Dr Maite Carpio
- Giampiero Dalla Zuanna Prof
- Paola Di Giulio Prof
- Prof.ssa Nerina Dirindin
- Dr Simonetta Agnello Hornby
- Prof. Giuseppe Liotta
- Prof. Alessandro Pan
- Dr. Gianni Rezza
- Dr Andrea Urbani
- Prof. Paolo Vineis

Indeksi

Prezantimi

Pse një kartë e të drejtave të të moshuarve dhe detyrave të komunitetit

Konteksti

E drejta për mbrojtjen e dinjitetit të personit të moshuar

Të drejtat për kujdes të përgjegjshëm

E drejta për një jetë aktive në marrëdhënie

konkluzione

Karta e të drejtave të të moshuarve dhe detyrat e komunitetit

Preambula

Vlera e kartës

1. Për respektimin e dinjitetit të personit edhe në moshën e tretë
2. Për ndihmë të përgjegjshme
3. Për një jetë aktive të marrëdhënieve

Tregime

Prezantimi

Kur në shtator 2020 ministrja Speranza emëroi Komisionin për reformën e kujdesit shëndetësor dhe social për të moshuarit, tabloja epidemiologjike e pandemisë Covid 19 ishte e errët dhe plot të panjohura. Mbi të gjitha, vëzhgimi shqetësues që dominoi në nivel global ishte se të moshuarit, veçanërisht ata në ambiente rezidenciale, përfaqësonin viktimat kryesore të sëmundjes. Në shtëpitë e të moshuarve, shtëpitë e të moshuarve dhe RSA-të po ndodhte një masakër e vërtetë, e rënduar nga kushtet e izolimit në të cilat jetonin dhe, për fat të keq, vdisnin të sëmurët. Ndaj është një tragjedi edhe për familjet, fëmijët dhe nipërit e mbështetës që për shkak të ndarjes së imponuar në këto mjedise nuk do të kishin mundur të shihnin dhe përqafonin më të dashurit e tyre.

Nevojitej një qasje e re dhe një vështrim i ri në atë epokë të jetës që e arrijnë të gjithë, një synim i lumtur por sfidues i përparimit dhe zhvillimit njerëzor të dy shekujve të fundit. Për këtë arsye u vendos që në trajtimin e programit të një reforme rrënjësore të asistencës, të nisej nga rishikimi dhe shpallja e parimeve për mbrojtjen e të drejtave dhe për respektin ndaj të moshuarve, një popullsi tashmë mbi 20% të popullsisë gjithsej në Itali dhe Evropë, por në rritje kudo në botë.

Prandaj nevoja për të shkruar Kartën e të drejtave të të moshuarve dhe të detyrave të komunitetit, në mënyrë që të gjithë brezat të mund të gjenden në një aleancë për një të ardhme të garantuar në dinjitet dhe shërbime të së ardhmes, tek e cila do të arrijmë të gjithë nesër, madje edhe sot. njerez te rinj. Karta duhej të frymëzonte reformën dhe duhej të bëhej, në synimet tona, mjeti kulturor, politik dhe programatik për një ndryshim rrënjësor paradigme, që i vendoste të moshuarit në qendër të jetës shoqërore dhe kolektive.

Për këtë arsye ai u vendos në fillim të të gjithë dokumentit thelbësor të prodhuar nga Komisioni i Speranzës dhe iu dorëzua Presidentit Draghi në shtator 2021. Për më tepër, bëhej fjalë për t'i propozuar gjithë shoqërisë, të gjithë brezave, detyrat e tyre në mënyrë që të drejtat e të moshuarve. Prandaj bashkimi, në titull, i "të drejtave" me "detyrat". Karta, edhe në këtë drejtim, dëshiron të frymëzojë një mënyrë të re të konceptimit të shoqërisë në një mënyrë të artikuluar midis brezave. Kryeministri me atë rast deklaroi: "Puna e Komisionit është e jashtëzakonshme", tha presidenti Draghi. "Kjo është – shtoi ai – një iniciativë me rëndësi të madhe sociale dhe etike. Italia duhet të garantojë të drejtat e të moshuarve, respektimin e dinjitetit të personit, në të gjitha kushtet. Kujdesi social dhe shëndetësor duhet të jetë adekuat dhe i përgjegjshëm. Prandaj Qeveria do të mbështesë propozimin për ndërhyrje të paraqitur sot".

Në fakt, në muajt në vijim lindi Komisioni për politikën në favor të të moshuarve, i kryesuar nga Nënsekretari në Kryesinë e Këshillit Garofoli, me seli në Palazzo Chigi, për t'i dhënë përmbajtje dhe konkretitet reformës së propozuar. . Reforma është e frymëzuar nga parimet e Kartës dhe synon të përfshijë të rinjtë dhe të gjithë brezat në një betejë që i rikthen të jetuarit si të moshuar në respekt, dinjitet, por edhe në një jetë më pak të marginalizuar dhe më pak të izoluar.

Në fund të fundit, është një mesazh i çmuar që Italia, një nga vendet më të vjetra dhe jetëgjata, transmeton në të gjithë botën për një fat të përbashkët që është më njerëzor dhe më respektues për të moshuarit.

Vincenzo Paglia

Pse një kartë e të drejtave të të moshuarve dhe detyrave të komunitetit

Imzot Vincenzo Paglia - Kryetar i Komisionit

Konteksti

Pandemia ka nxjerrë në pah kontradiktën e një shoqërie që nga njëra anë di të zgjasë jetën e njerëzve, por nga ana tjetër i mbush me vetmi dhe braktisje. Covid-19 ka eliminuar mijëra të moshuar sepse tashmë i kishim braktisur. Dhe ne u kemi një borxh shumë të rëndë. Është thelbësore të eliminohen në rrënjë të metat serioze të një sistemi të pabalancuar, të padrejtë, të rëndë të kujdesit shëndetësor, i cili vetë shkakton kaq shumë viktima. Ne duhet të përmbysim një paradigëmë. Por kjo është e mundur vetëm nëse kemi një vizion të ri të pleqërisë.

Revolucioni demografik që ka ndodhur që nga mesi i shekullit të kaluar ka nxjerrë në dritë një kontinent të ri, atë të të moshuarve. Jo se nuk kishte më të vjetër më parë. Por sot është hera e parë në histori që ne kemi përjetuar "pleqëri masive": miliona të tjerë të moshuar. Një kontinent i panjohur, i banuar nga njerëz për të cilët nuk ka asnjë mendim, as politik, as ekonomik, as social, as shpirtëror. Është një epokë për t'u shpikur. Me pak fjalë, ne kemi nevojë për një vizion të ri të pleqërisë. Jetëgjatësia nuk është një shtesë e thjeshtë kohore, ajo ndryshon thellësisht marrëdhënien tonë me të gjithë jetën.

Përballë këtij skenari të ri, Komisioni e pa të përshtatshme të hartonte një Kartë që përshkruan disa parime frymëzuese të perspektivës së re të kujdesit për të moshuarit. Karta nuk flet vetëm për të drejtat e të moshuarve, por në të njëjtën kohë tregon edhe detyrat e shoqërisë ndaj tyre. Në këtë mënyrë jeta e të moshuarve lidhet me atë të shoqërisë, duke treguar lidhjen e pashmangshme mes të gjithëve, qoftë edhe midis brezave të ndryshëm. Karta refuzon konkretisht indikacionet e përfshira në disa dokumente ndërkombëtare, si Rekomandimi i Komitetit të Ministrave CM / Rec (2014) 2 për shtetet anëtare të Këshillit të Evropës për promovimin e të drejtave të njeriut të të moshuarve, miratuar më 19. Shkurt 2014 dhe Karta Evropiane e të Drejtave dhe Përgjegjësisë të të Moshuarve në nevojë për Asistencë dhe Kujdes Afatgjatë e hartuar në qershor 2010 në kuadër të Programit Evropian DAPHNE III kundër abuzimit të të moshuarve nga një grup bashkëpunues prej 10 vendesh si pjesë e projektit EUSTACEA.

Disa mund të thonë se të flasësh për të drejtat është një iluzion i devotshëm, realiteti është krejt ndryshe. Të moshuarit shihen shpesh si një problem për vendin (mendon vetëm shpenzimet e sigurimeve shoqërore, spitalore, farmaceutike dhe shpenzime të tjera). Fatkeqësisht, harrojmë se të moshuarit jo vetëm që kanë fituar më shumë se sa kanë fituar ndihmat e nevojshme shoqërore dhe të mirëqenies, por shpesh janë protagonistë të asistencës, për shembull, ndaj nipërve apo bashkëshortëve të tyre në të njëjtën moshë. Dhe të mos harrojmë se ato përfaqësojnë një pjesë mjaft të konsiderueshme të tregut dhe të punës që lidhet me të, e vlerësuar nga disa në mbi 200 miliardë lekë në vit.

Vizioni i të moshuarve i propozuar nga Karta i paraqet ata si një shtytës të mundshëm të zhvillimit gjithëpërfshirës dhe të qëndrueshëm të vendit. Me pak fjalë, të moshuarit mund të kthehen nga një problem në një mundësi për rritjen e modelit tonë social dhe ekonomik. Duke përdorur një term dhe një koncept të dashur për traditën hebraike, qëllimi më i thellë i kartës është të promovojë një proces të vërtetë të *Tiqqun Olam*: riparimin e botës rreth më të brishtës. Jo vetëm duke riparuar dinjitetin e tyre dhe duke garantuar mbrojtjen e të drejtave, por duke i dhënë jetë të re asaj pëlhure shoqërore, njerëzore, familjare e miqësie të copëtuar nga fenomenet e individualizmit, varfërimi i familjes, rënia demografike dhe braktisja e territoreve që ka. shënoi Italinë e shekullit të 20-të.

Karta artikulon tre kontekste të drejtash dhe detyrash në po aq kapituj: 1) respektimi i dinjitetit të të moshuarit, 2) parimet dhe të drejtat për ndihmë të përgjegjshme, 3) mbrojtje për një jetë të marrëdhënieve aktive.

E drejta për mbrojtjen e dinjitetit të personit të moshuar

Kapitulli i parë i Kartës, kushtuar mbrojtjes së dinjitetit të të moshuarve, përcakton dy parime të rëndësishme: «1.1 Personi i moshuar ka të drejtë të përcaktojë veten në mënyrë të pavarur, të lirë, të informuar dhe të ndërgjegjshme në lidhje me zgjedhjet e jetës dhe vendimet kryesore që e shqetësojnë. 1.2 Është detyrë e familjarëve dhe atyre që ndërveprojnë me të moshuarin që për shkak të kushteve të tij fizike dhe njohëse t'i sigurojnë atij të gjithë informacionin dhe njohuritë e nevojshme për vetëvendosje të lirë, të plotë dhe të vetëdijshme”.

Të drejtat dhe detyrat këtu kombinohen për të punuar drejt një konteksti ku liria e zgjedhjes nuk është një fjalë boshe, një e drejtë në letër. Dhe në të njëjtën kohë identifikohet një nga problemet më të mëdha të jetës së të moshuarve: privimi i mundësisë së zgjedhjes. Komenti për të dy artikujt e shpjegon mirë: «Në pleqëri ne shpesh hyjmë në një kon hije, me sa duket të përcaktuar nga kushtet shëndetësore dhe dobësia, por në realitet shprehje e një paragjykimi të moshimit, sipas të cilit të moshuarit nuk kanë më aftësi. për të marrë vendime autonome, si dhe aftësinë për të menaxhuar në mënyrë të pavarur jetën e vet. Është e nevojshme të dallohet një vlerësim i varësisë fizike ose konjitive nga paaftësia e supozuar për të marrë vendime, shpesh e shndërruar në skualifikim të nënkuptuar.

Fakti që një i moshuar ka humbur disa aftësi fizike dhe instrumentale për të jetuar jetën e përditshme (larja, ngrënia, përdorimi i parave, mjeteve të transportit etj.) nuk duhet të kthehet automatikisht në një gjykim të paaftësisë për të vendosur dhe të zëvendësohet automatikisht nga vendimet e familjes, të kujdestarëve apo të administratorit mbështetës, abuzime që ndodhin për shembull kur i moshuari pengohet të zgjedhë llojin dhe cilësinë e ushqimit, të ketë dokumente identiteti apo pagesë elektronike”.

Bëj një shënim këtu duke u nisur nga debati për lejen e gjelbër, për vaksinimin e detyrueshëm, që ka animuar faqet e gazetave në këtë kohë pandemie, për shkak të shqetësimit për kufijtë e lirive personale. Epo, nuk kishte asnjë rresht të vetëm për mungesën shumë më radikale të lirisë mes të moshuarve, veçanërisht atyre të institucionalizuar. Një hetim i fundit nga New York Times, i datës 11 shtator 2021, përshkruan përdorimin e barnave antipsikotike të administruara sistematikisht tek të moshuarit

mysafirët e shtëpive të të moshuarve, mekanizmat e anashkalimit të ligjit, arsyet dhe efektet. Ky është një përdorim tragjik i kufizimit kimik, i shtrirë në 21% të banorëve të shtëpive të të moshuarve në Shtetet e Bashkuara. Një nga rrugët e shkurtra të përdorura, për shembull, është diagnostikimi i skizofrenisë, që përdoret në 1 në 9 të moshuar në këto ambiente, ndërsa në nivel të përgjithshëm të popullsisë kjo shifër ndalon në 1 në 150, një mospërputhje e madhe. Mbi 200,000 të moshuar në shtëpitë e pleqve në SHBA kanë marrë diagnoza dhe "trajtime". Fenomeni nuk është i ri nëse merret parasysh se është hetuar nga një komision senatorial i vitit 1976 me titullin elokuent: "Kujdesi në shtëpi të pleqve në Shtetet e Bashkuara: Dështimi në Politikat Publike".

Kufizimi kimik është gjithashtu i përhapur në Itali. Dimensionet e tij të sakta nuk dihen, por paraqet një shembull vërtet skandaloz të privimit të lirive personale. Është humnera në të cilën bien shumë të moshuar në struktura, veçanërisht ato të paligjshme, të cilat përdorin kufizime kimike për të zgjidhur problemet e mungesës së personelit, paqartësisë së planit organik, përdorimit të punësimit të pasigurt midis shtëpive të ndryshme të të moshuarve e kështu me radhë. Komisioni i reformës së kujdesit për të moshuarit, përmes Kartës, kërkon të rikonfirmojë të drejtat e të moshuarve, duke denoncuar abuzimet dhe duke parashikuar horizontin e ri në të cilin duhet të vendoset e ardhmja e të moshuarve. Dënimi i kufizimit është gjithashtu i qartë në art. 3.6 "Personi i moshuar ka të drejtë të ruajë integritetin e tij psiko-fizik dhe të mbrohet nga të gjitha format e dhunës fizike dhe morale dhe format e papërshtatshme të kufizimit fizik, farmakologjik dhe mjedisor, si dhe nga abuzimi dhe neglizhenca e qëllimshme ose e paqëllimshme".

Madje, komenti përkatës propozon zgjidhjen e mundshme: "Lufta kundër të gjitha formave të papërshtatshme të kufizimit fizik, farmakologjik dhe mjedisor duket veçanërisht e rëndësishme.

Kjo mbrojtje duhet të sigurohet pavarësisht nëse dhuna, abuzimi apo neglizhenca ndodh në shtëpi, brenda institucionit apo gjatë.

Forma më efektive e parandalimit të këtij lloj abuzimi nuk përfaqësohet nga përdorimi i formave të thjeshta të kontrollit teknologjik siç është përdorimi i kamerave video, por nga mundësia e kultivimit të jetës së marrëdhënies dhe ndërveprimit me jashtë nga të moshuarit: prania e vizitorëve dhe vullnetarëve përbën mbrojtjen më të mirë ndaj abuzimeve që mund të ndodhin në ambiente të mbyllura".

Këto konsiderata e shtynë Komisionin të propozojë një mënyrë për të reformuar RSA-të. Unë citoj këtu një fragment nga prezantimi im i planit të reformës para Presidentit Draghi më 1 shtator: «1) RSA-të duhet të jenë rezidenca të hapura për familjen, për vullnetarët, për shoqërinë civile, duke pasur brenda tyre mundësinë e pritjes së qendrave ditore, të telemjekësia, qendrat që ofrojnë shërbime lokale dhe kujdesi i integruar në shtëpi. Shkalla e hapjes dhe e shkëmbimit me botën e jashtme bëhet një nga kriteret e akreditimit dhe vlerësimit të cilësisë së strukturave individuale. Kjo synon të shmangë gjendjen e frikshme dhe të përhapur të izolimit dhe vetmisë në të ardhmen, e cila fatkeqësisht ndodhi me pandeminë e Coronavirus. Si pjesë e vazhdimësisë së kujdesit dhe në lidhje me spitalet, RSA-të mund të marrin një rol në kujdesin kalimtar, me synimin për riintegrimin përfundimtar të të moshuarit të rehabilituar dhe të stabilizuar në shtëpinë e tyre. 2) Pikërisht për këtë ndryshim funksioni rishikohen standardet e personelit, pajisjeve të detyrueshme dhe personelit shëndetësor, infermieror dhe rehabilitues të nevojshëm për funksionimin e duhur të ARSSH. 3) Të tilla

avancimet do të kërkojnë një rishikim të sistemit tarifor nga njëra anë, por edhe transparencë dhe detyrim për të publikuar listën e stafit nga ana tjetër”.

Prandaj promovohen tre ndryshime: kërkesa absolute e hapjes së strukturës nga jashtë si kriter akreditimi, ndryshimi i funksionit të kujdesit rezidencial si pjesë e një vazhdimësie në ekuilibrin dinamik si moment kalimtar dhe jo si stacion terminali. kontroll rigoroz dhe transparencë të bimës organike, si dhe përmirësimin e duhur të saj. Të luftosh ndërtimet pa leje do të thotë gjithashtu të kërkesë që të gjitha strukturat të jenë të hapura dhe plotësisht transparente, të aksesueshme dhe të depërtueshme, brenda dhe jashtë. Një nga shkeljet më të theksuara të lirisë së zgjedhjes së të moshuarve është pamundësia fizike për t'u takuar apo për t'u larguar nga këto struktura, brenda një regjimi që mund të përkufizohet saktë si burg.

Tani do të doja të kthehesha, për një shembull të dytë, te nenet 1 dhe 2 që mbrojnë lirinë e zgjedhjes së të moshuarve. Ku ta jetoni pleqërinë tuaj? Kjo është një nga zgjedhjet themelore për t'u mbrojtur: ajo e qëndrimit në shtëpi. Shumë shpesh janë të afërmit ata që vendosin, apo edhe administratorët mbështetës, të cilët shumë rastësisht ndonjëherë marrin aftësi që e reduktojnë të moshuarin në rolin e një personi të ndaluar në mënyrë implicite. Por edhe më keq, shumë shpesh zgjedhja diktohet nga mungesa totale e shërbimeve të kujdesit në shtëpi, ose nga pamundësia ekonomike për t'i aksesuar ato. Nëse nga njëra anë shumica dërrmuese e të moshuarve zgjedhin të qëndrojnë në shtëpi, shohim se shumë pengesa kombinohen për ta bërë këtë të vështirë, madje të mundimshme apo të pamundur në prani të sëmundjeve dhe kushteve invalidore, apo vështirësive dhe dëshirave të të afërmeve dhe kujdestarëve. . Çfarë thotë Karta për këtë? Neni 1.9 përcakton parimin sipas të cilit "Personi i moshuar ka të drejtë të qëndrojë në shtëpinë e tij për aq kohë sa të jetë e mundur".

Kjo është një reformë e thellë, e cila duket tashmë nga titulli: “Shtëpia si vend përkujdesjeje për të moshuarit”. Arsyeja është e thjeshtë dhe besoj e padiskutueshme: për ata që janë në moshë të avancuar, shtëpia është vendi i dashurive dhe kujtesës së tyre, i historisë dhe i përvojave. Të humbasësh do të thotë të humbasësh kujtesën, siç ka shkruar Camilleri, të braktisësh rrënjët dhe, në fund të fundit, veten.

Megjithatë, ndodh që shpesh të moshuarit të humbasin shtëpinë për arsye familjare, për arsye ekonomike, sidomos për mungesë shërbimesh. Komisioni ka eksploruar, në bashkëpunim me ISTAT, temën e kushteve të moshës mbi 75. Pa u ndalur në rezultatet e studimit, të publikuar tashmë, do të vëreja vetëm se në atë grupmoshë ka mbi një milion të moshuar me sëmundje serioze. Vështirësitë motorike dhe të aktivitetit aspekte fizike dhe instrumentale të jetës së përditshme, pa ndihmë familjare, publike apo private, duke jetuar vetëm ose me një bashkëshort të moshuar. Çfarë lirie zgjedhjeje kanë këta njerëz nëse ne nuk i mbrojmë ata me mbështetjen e duhur sociale në shtëpi? Mendoni për barrierat arkitekturore, shtëpitë pa ashensorë, qendrat e thepisura malore, me pak fjalë, vështirësitë e atyre që jetojnë pa shoqërim. Për këto arsye, Komisioni rekomandon një fuqizim të paprecedentë të të ashtuquajturës ADI, Ndihmë e vazhdueshme e integruar në shtëpi. Neni 1.10 parashikon se "Në rast të mungesës ose humbjes së shtëpisë së tyre, i moshuari ka të drejtë të përfitojë përfitime të përshtatshme ekonomike për të pasur një shtëpi të përshtatshme". Komenti përkatës sqaron se “e drejta e të moshuarve për të qëndruar në shtëpinë e tyre, si dhe për të lëvizur lirshëm si në ambiente private ashtu edhe publike, kërkon një angazhim në rritje për heqjen e barrierave arkitekturore, një ndërhyrje shumë shpesh e kushtëzuar nga rregulloret dhe procedurat administrative komplekse dhe të rënduara, të cilat në fakt

përfundojnë duke minuar të drejtën e njerëzve për lëvizshmëri. E drejta për një shtëpi dhe strehim duhet gjithashtu të marrë formën e të drejtës për qasje të menjëhershme në një shtëpi me një qira të subvencionuar në rast dëbimi ose të pastrehë. Nuk janë të rralla rastet e shtrimeve jo të duhura të lidhura me shkaqe ekonomike apo probleme të tjera sociale, të cilat sjellin vuajtje personale dhe bezdi për të moshuarit dhe kosto të pajustificuara ekonomike për komunitetin. Mungesa dhe mbështetja e pamjaftueshme nga shërbimet sociale dhe shëndetësore shpesh përkthehet në një shkelje objektive të së drejtës për të jetuar në shtëpinë e vet: mendoni për qindra mijëra të moshuar të kufizuar nga barrierat arkitekturore, më e zakonshme prej të cilave është mungesa e një ashensor. për ata që jetojnë në kate të larta."

Shumë më tepër përmbahet në seksionin e parë, por, në përmbledhje, kam treguar dy shembujt ekstremë që përshkruajnë mirë këtë kapitull të parë: nga e drejta për të mos vuajtur dhunën, abuzimin dhe kufizimin deri te mundësia për të qenë në gjendje të qëndrosh në shtëpi dhe të zgjedhësh. si dhe me kë të jetosh. Reforma e nevojshme radikale nis nga këto nevoja.

Të drejtat për ndihmë të përgjegjshme

Kapitulli i dytë, në dy nenet e para, përshkruan gjithashtu të drejtat dhe detyrat për asistencë të përgjegjshme duke theksuar se «2.1 I moshuari ka të drejtë të marrë pjesë në përcaktimin e rrugëve të kujdesit, llojet e trajtimit dhe të zgjedhë metodat e ofrimit të kujdesit shëndetësor. dhe kujdesit social. Institucionet dhe punonjësit shëndetësorë dhe të kujdesit social kanë për detyrë t'i paraqesin të moshuarit të gjitha opsionet e disponueshme për ofrimin e kujdesit shëndetësor dhe social".

Ekziston e drejta e njohjes së alternativave të mundshme, të mirat dhe të këqijat e secilës, në kompleksitetin modern të rrugëve terapeutike. Mund të thuhet se edhe në fushën e asistencës është e nevojshme të formulohet një pëlqim i informuar, një mbrojtje e domosdoshme kundër rrezikut të informacionit të pasaktë kur nuk është i falsifikuar haptazi, ose thjesht mungesës së tij. Pikërisht në këtë drejtim lëvizin nenet e mëposhtme duke parashikuar se «2.3 Të moshuarit duhet t'i garantohet e drejta e pëlqimit të informuar në lidhje me trajtimet shëndetësore siç parashikohet nga legjislacioni aktual. 2.4 Është detyrë e mjekëve dhe profesionistëve të kujdesit shëndetësor t'i ofrojnë të moshuarit të gjithë informacionin e nevojshëm dhe aftësitë profesionale në lidhje me kushtet e tyre fizike dhe njohëse. 2.5 Institucionet kanë për detyrë të miratojnë masa adekuate dhe efektive për parandalimin e abuzimeve".

Shembujt e raportuar në komentin përkatës janë ndriçues në këtë drejtim: «ka raste të shpeshta kur kërkohet në mënyrë të parregullt pëlqimi i administratorit mbështetës për ofrimin e trajtimit shëndetësor edhe kur i moshuari është në gjendje ta shprehë atë, siç janë rastet kur Informacioni për gjendjen shëndetësore u jepet vetëm të afërmeve dhe jo të moshuarve të interesuar apo subjekteve të tjera të treguara prej tyre".

Artikujt e mëposhtëm synojnë të garantojnë kujdesin e të moshuarve me të njëjtën cilësi që u ofrohet të rinjve; që mjediset e kujdesit të mos prodhojnë në mënyrë paradoksale paaftësi ose humbje të vetë-mjaftueshmërisë; që terapitë dhe asistencat kanë gjithmonë gjithashtu

objektivat e rimëkëmbjes dhe kthimi në kushtet e mëparshme shëndetësore dhe të jetës. Sigurimi i kujdesit në shtëpi përfaqëson një garanci në vetvete: ne e dimë mirë se si institucionalizimi përfaqëson një faktor të brendshëm të paaftësisë fizike dhe mendore: i ashtuquajti pushim në shtrat, gjendjet e konfuzionit që shoqërojnë në mënyrë të pashmangshme ndarjen nga shtëpia, palëvizshmëria në të cilën detyrohet; ndryshimi i dietës, ritmet e ndryshme të gjumit, varfëria e aktiviteteve që mund të kryhen, izolimi objektiv social, thjesht për të përmendur variablat më domethënës. Ky është arsyeimi i neneve të mëposhtme: «2.6 Personi i moshuar ka të drejtën për kujdes dhe trajtime cilësore të përshtatshme për nevojat dhe dëshirat e tij personale. 2.7 Personi i moshuar ka të drejtën e aksesit të duhur dhe efektiv në çdo shërbim të kujdesit shëndetësor që konsiderohet i nevojshëm në lidhje me gjendjen e tij/saj shëndetësore. 2.8 I moshuari ka të drejtë të kujdeset dhe të përkujdeset në mjedisin që garanton më së miri rikuperimin e funksionit të dëmtuar. 2.9 Është detyrë e institucioneve të luftojnë çdo formë të kujdesit shëndetësor dhe asistencës të përzgjedhur sipas moshës”.

Për fat të keq, tendenca, e përhapur në vendet e tjera evropiane, e mohimit të kujdesit cilësor ndaj të moshuarve po fiton terren edhe në Itali. Pandemia ka zbuluar tendenca shqetësuese në këtë kuptim: nga "kontrata" që mjekët holandezë u propozojnë pacientëve të tyre të moshuar - ventilim i gjatë ose eutanazi në rastin e COVID - deri te kufizimet në aksesin në kujdesin intensiv të vendosur me shkrim në Zvicër dhe Spanjë për pacientët mbi 75. Galeria e tmerreve do të ishte shumë e gjatë. Një studim i Shkencës Mjekësore eKancer zbulon se vetëm gjysma e të moshuarve në Evropë marrin kujdesin e shkëlqyer të kancerit të rezervuar për të rinjtë. Dhe në mënyrë paradoksale, neoplazitë janë shumë më të zakonshme në pleqëri! Megjithatë, nuk është as e nevojshme të shqetësohemi për pandeminë dhe zgjedhjet që e shoqëruan atë apo format e kancerit. Fatkeqësisht, merrni parasysh të zakonshmen, të paktën në spitalet angleze, bazuar në të dhënat e Avokatit të Popullit të Shërbimit Parlamentar dhe Daily Telegraph: Pacientët e moshuar mbeten pa ushqim dhe ujë, plagët e tyre mbeten të hapura dhe veshjet nuk ndërrohen, pacientët nuk lahen, atje. është një mënyrë mjerisht e pamjaftueshme për t'i pastruar ato, duke i lënë njerëzit të njomur në urinë ose të shtrirë në shtrat me feces, në mungesë të ilaçeve kundër dhimbjeve, me terapi të gabuara, ose njerëz të mbetur në dysHEME pas rënies, etj.

Artikulli i Daily Telegraph përshkruan një abuzim të tillë si normë në spitalet angleze dhe konfirmon atë që shumë familje e kanë njohur dhe ankuar prej vitesh. Të dhënat e raportuara janë të vitit 2010, shumë përpara pandemisë, dhe sigurisht jo në një regjim emergjence. Ka një argjaturë për t'u rindërtuar për të shmangur rënien në tmerre dhe humbje të ngjashme të njerëzimit. Punimi përpiket të nxjerrë garanci për të gjithë: se nuk mungojnë trajtimet, se ato kanë për qëllim shërimin, kur është e mundur, që gjithmonë të bëhet kujdes për të lehtësuar të gjitha format e vuajtjeve dhe dhimbjeve. Kjo pikë e fundit u konsiderua aq e rëndësishme nga Komisioni, saqë u përfshi në kapitullin e parë, ku gjejmë tekstin e mëposhtëm: “I moshuari ka të drejtë të aksesojë kujdesin paliativ, në përputhje me parimet e ruajtjes së dinjitetit, kontrollit. e dhimbjes dhe vuajtjes qoftë fizike, mendore apo psikologjike, deri në fund të jetës. Askush nuk duhet të braktiset në pragun e kalimit të fundit”.

Ajo shoqërohet me komentin e mëposhtëm: “Plakja në rritje e popullsisë, evolucioni i tablosë epidemiologjike dhe përparimi i shkencës mjekësore bëjnë nevojën për t'u garantuar të moshuarve akses adekuat në kujdesin paliativ dhe të ripërtëritë njerëzore, sociale dhe shpirtërore. Siç theksohet nga literatura e referencës ndërkombëtare, krahas elementëve të përgjithshëm mbi të cilët bazohet kujdesi paliativ (identifikimi i hershëm, shumëdimensionaliteti i vlerësimit dhe trajtimit, vazhdimësia e kujdesit dhe planifikimi i individualizuar i rrugëve të trajtimit dhe ndihmës), është e nevojshme të merren parasysh

specifikat e nevojave të shprehura nga pacientët e moshuar dhe mënyrat se si shfaqen këto nevoja. Në këtë kuptim, duhet pasur parasysh se vetmia është gjithmonë një gjendje e rëndë, por në momentet e dobësisë dhe sëmundjes është edhe më shumë. Me dhimbje është e padurueshme; ne parapëlqejmë vdekjen sesa vuajtjen vetëm. Kërkesa për eutanazi shpesh fillon këtu. Familjarët, organet shoqërore, komuniteti, kanë për detyrë të mos i delegojnë nevojat e personit që po vdes vetëm në dimensionin mjekësor, por ta shoqërojnë denjësisht dhe me dashuri në fazat e fundit të jetës”.

Lufta kundër dhimbjes përshkon të tre kapitujt e tekstit tonë: është në të njëjtën kohë një e drejtë, mbrojtje e ndihmës dhe kujdesit, shoqërim njerëzor dhe social në vetëdijen se dhimbja nuk mund dhe nuk duhet të përjetohej në vetmi. Nga kjo dëshirë që i takon të gjithëve, thjesht për t'u kujdesur në mënyrën më të mirë të mundshme, e shoqëruar në vështirësitë e ndryshme të jetës, buron propozimi i Komisionit për një model të ri kujdesi, afër shtëpive, të vëmendshëm ndaj çështjeve sociale, që kanë të bëjnë me parandalimi, kërkimi i sinergjive. Ne e kuptojmë më mirë duke shqyrtuar atë që raportohet në seksionin e tretë të Kartës.

E drejta për një jetë aktive në marrëdhënie

Fillimi i seksionit të tretë i kushtohet tërësisht garantimit të një jete të marrëdhënieve, lirisë për të zgjedhur formën e bashkëjetesës, luftës kundër diskriminimit dhe mbështetjes së atyre që kujdesen për të moshuarit, duke thënë se «3.1 I moshuari ka të drejtë të ketë një jetë aktive në marrëdhënie. 3.2 I moshuari ka të drejtë të jetojë me kë të dojë. 3.3 Institucionet dhe shoqëritë kanë për detyrë ndaj të moshuarve të shmangin çdo formë burgimi, getoizimi, izolimi që i pengon ata të ndërveprojnë lirshëm me njerëzit e të gjitha grupmoshave të pranishëm në popullatë. 3.4 Është detyrë e institucioneve të garantojnë mbështetjen e familjeve që kanë brenda tyre të moshuar dhe që synojnë të vazhdojnë të nxisin bashkëjetesën. 3.5 Institucionet dhe shoqëritë kanë për detyrë të garantojnë vazhdimësinë emocionale të të moshuarve nëpërmjet vizitave, kontakteve dhe njohjeve me të afërmit e tyre ose me ata me të cilët kanë marrëdhënie emocionale”.

Këtu ndërthuren tre tema jashtëzakonisht të rëndësishme: ndërgjegjësimi se i moshuari në brishtësinë e tij varet edhe më shumë nga marrëdhëniet dhe dashuria, nga një rrjet kontaktesh të përditshme që e rrethojnë dhe e mbështetin, lufta kundër çdo forme marginalizimi dhe përjashtimi, mbështetja për ata që mbështetin atë. Shumë shpesh ne kemi harruar pandeminë e vërtetë të vetmisë dhe izolimit social që i parapriu pandemisë COVID 19 dhe që me virusin shpërtheu fjalë për fjalë nëpër rezidenca. E drejta për të mos qenë vetëm (dhe detyra për të mos na lënë vetëm) përkon te të moshuarit dhe të dobëtit me të drejtën për shëndet, madje edhe për jetë. Literatura shkencore është plot me studime që demonstrojnë lidhjen e fortë midis vetmisë dhe sëmundjeve kardiovaskulare, humbjes së autonomisë, demencës, depresionit dhe shumë çrregullimeve të tjera në moshën mbi 65 vjeç. Kjo është arsyeja pse është edhe më serioze që shumë prej tyre mbeten vetëm mes neglizhencës sociale. e cila shpejt dhe në mënyrë të pashmangshme bëhet një çështje e kujdesit shëndetësor. Anëtarët e familjes dhe kujdestarët gjithashtu shpesh lihen vetëm, ato mbështetëse të shumta dhe të çmuara, të cilët megjithatë duhet të vazhdojnë pjesën tjetër të familjes, të punojnë dhe të sigurojnë nevojat e të dashurve të tyre pa ndihmë.

konkluzione

Këto tre shqetësime kanë gjetur hapësirë të madhe në propozimin e Komisionit për reformën. Baza e vazhdimësisë së kujdesit që kemi projektuar, në fakt, përbëhet nga shërbimet e rrjetit dhe monitorimit për më të brishtët dhe më të vjetrit, 4 milionë mbi të 80-at që do të donim t'i shihnim të gjithë të përfshirë. Unë raportoј këtu një fragment nga dokumenti përmbledhës: «Këto shërbime (të rrjetit) në thelb përbëhen nga një procedurë vlerësimi shumëdimensionale në vit (duke na afuar kështu me standardin evropian të shumë vendeve të virtytshme) që na lejon të përcaktojmë, aty ku është e nevojshme, një të personalizuar planin e kujdesit, dhe rrjedhimisht hyrjen në vazhdimësi dhe gjithashtu në gjurmimin dixhital. Tre elementë të mëtejshëm karakterizojnë këtë shërbim me intensitet të ulët por me difuzion maksimal:

te. lehtësimin dhe nisjen e proceseve të përfshirjes sociale për një luftë sistematike kundër vetmisë dhe izolimit social, përfshirjes dixhitale (përdorimi i programeve dhe programeve kompjuterike, elementet e telemjekësisë) dhe përfshirja kulturore (kurse, praktika, ngjarje kulturore, etj.)

b. Edukimi shëndetësor, promovimi dhe parandalimi shëndetësor

c. Ndihmë dhe mbështetje në situata emergjente (valët e të nxehtit, pandemitë, fatkeqësitë natyrore, etj.)

Studimi dhe eksperimentimi përmes studimeve sektoriale të strukturuar mirë mund të konfirmojnë dhe përcaktojnë përfitimet e njohura në literaturë, përkatësisht reduktimin e mirë të përdorimit të dhomave të urgjencës dhe pranimeve në spital, kujdesin në RA ose RSA dhe jetëgjatësinë më të mirë në kushtet e vetëmjaftueshmërisë. . Eksperimentimi i planifikuar do të përfshijë një mostër të madhe dhe do të përfaqësojë një hap të parë në procesin e zbatimit të të gjithë vazhdimësisë dhe mjeteve dhe sistemeve dixhitale që do të futen."

Një pikë tjetër të cilës i kemi kushtuar shumë energji është ajo e "Qendrave Ditore" për ata që vuajnë nga demenca apo patologji të tjera invalidore kronike, të projektuara me funksionin e dyfishtë të qendrave argëtuese dhe të kujdesit, do të thosha të rizhvillimit urban por edhe social. , me një funksion tashmë "restorant" dhe tashmë mikpritës për këta njerëz. Këto struktura mbështesin gjithashtu familjet dhe kujdestarët, të cilët mund të marrin lehtësimin prej 8 orësh në ditë, gjatë së cilës kujdesen të dashurit e tyre dhe hapet një hapësirë paqësore lirie për detyra të tjera.

Së fundi, propozimi angazhon të gjithë sistemin shëndetësor dhe social në një përpjekje drejt transparencës dhe luftës kundër veprimtarisë së paligjshme, në mënyrë që situatat e shfrytëzimit real të të moshuarve në shtëpitë "ilegale" (nganjëherë kampe të vërteta përqendrimi) pa rregulla akreditimi të mos tolerohen më. ., pa transparencë dhe pa kontroll. Ne nuk duam të harrojmë tmerret e parë gjatë pandemisë dhe në të vërtetë duam ta bëjmë atë një mundësi për ndryshim të thellë dhe vrull drejt një sistemi të kujdesit në qendër të shtëpisë.

Karta përshkruan atë ndjenjë të pjekur civile të të drejtave dhe detyrave që një shoqëri "e lartë" dhe demokraci duhet të jenë në gjendje t'u ofrojnë qytetarëve të tyre të moshuar. Nuk është një propozim utopik. Duke u nisur nga më të pambrojturit, vënia e tyre në qendër të vëmendjes, do të favorizojë zhvillimin gjithëpërfshirës dhe të përhapur: të moshuarit janë gjithashtu një udhëkryq i ekonomive - ai dixhital, ai i shërbimit, ai i gjelbër dhe ai i konsumit.

Karta për të drejtat e të moshuarve dhe detyrat e komunitetit

Preambula

Kushtetuta italiane nuk parashikon mbrojtje specifike të të drejtave të të moshuarve. Hartimi i tij në vitet në të cilat problemet e epokës së tretë ishin më pak të rëndësishme në debatin e sotëm publik kontribuoi në sigurimin e mungesës së referencës së saktë mbi këtë temë në Kartën Kushtetuese, e cila kufizohej në sigurimin e masave të mirëqenies në rastin e pleqërisë. Gjithashtu për këtë arsye, vitet e fundit dhe në mënyra të ndryshme është vendosur që të ndreqet kjo mungesë, p.sh. duke futur artin. 3 ndër faktorët jodiskriminues është mosha.

Megjithatë, qëndrimi i institucioneve të Bashkimit Evropian ishte i ndryshëm. Karta e të Drejtave Themelore, e nënshkruar në vitin 2000, i kushtoi një nen të veçantë të drejtave të të moshuarve, Art. 25 për të cilin "Bashkimi njeh dhe respekton të drejtën e të moshuarve për të bërë një jetë dinjitoze dhe të pavarur dhe për të marrë pjesë në jetën shoqërore dhe kulturore". Kjo është një bazë rregullatore efektive nga e cila mund të lëvizim për reflektim të thellë dhe një propozim inovativ që i përgjigjet nevojave në rritje dhe të pariparueshme të shprehura nga të moshuarit.

Për më tepër, duhet thënë se mungesa e qartë e temës në Kushtetutën tonë nuk na pengon të gjejmë baza të sigurta ku të ankorojmë përcaktimin e të drejtave të të moshuarve, duke u nisur para së gjithash nga parimet e solidaritetit dhe barazisë. I moshuari është natyrshëm pjesë e grupeve shoqërore dhe në marrëdhëniet me anëtarët e këtyre grupeve "detyrat e detyrueshme të solidaritetit politik, ekonomik dhe social" të parashikuara në art korrespondojnë me të drejtat e të moshuarve. 2 dhe detyrën e vendosur nga neni. 3 për Republikën "për të hequr pengesat ekonomike dhe sociale të cilat, duke kufizuar efektivisht lirinë dhe barazinë e qytetarëve, pengojnë zhvillimin e plotë të personit njerëzor dhe pjesëmarrjen efektive të të gjithë punëtorëve në organizimin politik, ekonomik dhe zhvillimin shoqëror të vendit. ".

Prandaj, Kushtetuta, megjithëse nuk flet shprehimisht për të moshuarit, megjithatë kërkon që të sigurohet promovimi dhe mbrojtja adekuate e të drejtave të tyre dhe përmbushja e detyrave ndaj tyre.

Vlera e kartës

Karta për të drejtat e të moshuarve dhe detyrat e komunitetit, rezultat i punës së Komisionit për reformën e kujdesit shëndetësor dhe social për popullatën e moshuar të krijuar pranë Ministrisë së Shëndetësisë, krahasuar me një

deklarata abstrakte e të drejtave të të moshuarve dhe e detyrave të komunitetit synon të hedhë një hap të mëtejshëm në një kuptim të dyfishtë: nëse nga njëra anë synon të ndikojë në sistemin juridik duke i paraqitur ligjvënës parimet dhe të drejtat themelore të cilat mund të gjejë njohje formale në akte të veçanta rregullatore, nga ana tjetër ofron indikacione operationale dhe organizative për institucionet dhe operatorët e thirrur për t'u kujdesur për të moshuarit.

Karta synon të shprehë konkretisht indikacionet e përfshira në disa dokumente ndërkombëtare, si Rekomandimi i Komitetit të Ministrave CM / Rec (2014) 2 për shtetet anëtare të Këshillit të Evropës për promovimin e të drejtave të njeriut të të moshuarve të miratuar më 19 shkurt 2014 dhe Karta Evropiane e të Drejtave dhe Përgjegjësisë të të Moshuarve në nevojë për Asistencë dhe Kujdes Afatgjatë hartuar në qershor 2010 në kuadër të Programit Evropian DAPHNE III kundër abuzimit të të moshuarve nga një grup bashkëpunues prej 10 vendesh si pjesë e projektit EUSTACEA.

Së fundi, Karta i shërben qëllimit për të lehtësuar njohjen e të moshuarve për të drejtat e tyre themelore dhe rritjen e ndërgjegjësimit të tyre, si dhe për detyrat që rëndojnë mbi ata që hyjnë në marrëdhënie me ta.

Këto janë objektiva që mund të ndiqen menjëherë nëpërmjet një përkthimi të përmbajtjes së Kartës në një direktivë të Presidentit të Këshillit të Ministrave për të frymëzuar dhe drejtuar veprimet e administratave publike, si dhe në një marrëveshje të mundshme në një Konferencë të Unifikuar për ndajini ato me rajonet dhe shoqëritë lokale.

KARTA E TË DREJTAVE TË
TË MOSHURAVE DHE
DETYRAVE TË
KOMUNITETIT

1

Të respektohet dinjiteti i njeriut edhe në pleqëri

1.1

I moshuari ka të drejtë të përcaktojë veten në mënyrë të pavarur, të lirë, të informuar dhe të vetëdijshme duke iu referuar zgjedhjeve të jetës dhe vendimeve kryesore që e shqetësojnë.

1.2

Është detyrë e anëtarëve të familjes dhe atyre që ndërveprojnë me të moshuarin t'i japin të gjithë informacionin dhe njohuritë e nevojshme për vetëvendosje të lirë, të plotë dhe të vetëdijshme për shkak të kushteve të tyre fizike dhe njohëse.

Shembuj dhe konsiderata

Në pleqëri ne shpesh futemi në një hije, në dukje të përcaktuar nga kushtet shëndetësore dhe dobësia, por në realitet shprehje e një paragjykimi të moshimit, sipas të cilit të moshuarit nuk kanë më aftësi për vendimmarrje autonome, si dhe për menaxhim. i pavarur nga jeta e tij.

Është e nevojshme të dallohet një vlerësim i varësisë fizike ose konjitive nga paaftësia e supozuar për të marrë vendime, shpesh e shndërruar në skualifikim të nënkuptuar.

Fakti që një i moshuar ka humbur disa aftësi fizike dhe instrumentale për të jetuar jetën e përditshme (larja, ngrënia, përdorimi i parave, mjeteve të transportit, etj.) nuk duhet të kthehet automatikisht në një gjykim të paaftësisë për të vendosur dhe të zëvendësohet automatikisht nga vendimet e familjes, të kujdestarëve apo të administratorit mbështetës, abuzime që ndodhin për shembull kur i moshuari pengohet të zgjedhë llojin dhe cilësinë e ushqimit, të ketë dokumente identiteti apo pagesë elektronike.

1.3

I moshuari ka të drejtë të ruajë dinjitetin e tij edhe në rastet e humbjes së pjesshme ose të plotë të autonomisë së tij.

1.4

I moshuari ka të drejtë të thirret me emër dhe të trajtohet me respekt dhe butësi.

1.5

Personi i moshuar ka të drejtën e privatësisë, dekorimit dhe respektit për modestinë në aktet e kujdesit personal dhe të trupit.

1.6

Personi i moshuar ka të drejtë të mbështetet në kapacitetet e tij të mbetura edhe në situatat më të komprometuara dhe terminale.

1.7

I moshuari ka të drejtë të aksesojë kujdesin paliativ, duke respektuar parimet e ruajtjes së dinjitetit, kontrollit të dhimbjes dhe vuajtjes, qoftë fizike, mendore apo psikologjike, deri në fund të jetës. Askush nuk duhet të braktiset në prapun e kalimit të fundit.

Shembuj dhe konsiderata

Plakja në rritje e popullsisë, evolucioni i pamjes epidemiologjike dhe përparimi i shkencës mjekësore e bëjnë gjithnjë e më të rëndësishme nevojën për t'u garantuar të moshuarve akses adekuat në kujdesin paliativ dhe mbështetje të përtërirë njerëzore, sociale dhe shpirtërore. Siç theksohet nga literatura e referencës ndërkombëtare, krahas elementeve të përgjithshme mbi të cilat bazohet kujdesi paliativ (identifikimi i hershëm, shumëdimensionaliteti i vlerësimit dhe trajtimit, vazhdimësia e kujdesit dhe planifikimi i individualizuar i rrugëve të trajtimit dhe ndihmës), është e nevojshme të merret parasysh specifika e nevojave të shprehura nga pacientët e moshuar dhe mënyrat se si shfaqen këto nevoja.

Në këtë kuptim, duhet pasur parasysh se vetmia është gjithmonë një gjendje e rëndë, por në momentet e dobësisë dhe sëmundjes është edhe më shumë. Me dhimbje është e padurueshme; ne parapëlqejmë vdekjen sesa vuajtjen vetëm. Kërkesa për eutanazi shpesh fillon këtu. Familjarët, organet shoqërore, komuniteti, kanë për detyrë të mos i delegojnë nevojat e personit që vdes vetëm në dimensionin mjekësor, por ta shoqërojnë denjësisht dhe me dashuri në fazat e fundit të jetës.

1.8

Ata që ndërveprojnë me të moshuar e kanë për detyrë

adoptoni sjellje të respektueshme, të ndershme, të menduara dhe të sjellshme dhe kushtojini vëmendje dhe kushtojini vëmendje të duhur raporteve dhe vëzhgimeve të bëra nga të moshuarit.

Shembuj dhe konsiderata

Një zakon shumë i përhapur, veçanërisht në mjediset e kujdesit shëndetësor, është adresimi i personave të moshuar në një mënyrë jopersonale dhe mosrespektuese. Thirrja e të moshuarit me emra të rremë konfidenciale ose zëvendësimi i emrit me një numër identifikues janë dy mënyra në dukje të kundërta të lidhjes, por të dyja tregojnë mungesë respekti për të moshuarin. Kjo është një mungesë që shpesh manifestohet në mungesën e vëmendjes ndaj pamjes së jashtme të të moshuarit: shkëmbimi i veshjeve mes atyre që ndihmohen, përdorimi i veshjeve të varfra dhe jopersonale bien në këtë lloj abuzimi.

1.9

I moshuari ka të drejtë të qëndrojë në shtëpinë e tij për aq kohë sa të jetë e mundur.

1.10

Në rast të mungesës ose humbjes së shtëpisë së tyre, i moshuari ka të drejtë të përfitojë përfitime të përshtatshme ekonomike për të pasur një shtëpi të përshtatshme.

1.11

Është detyrë e institucioneve të garantojnë shërbime adekuate për të moshuarit përballë kushteve të veçanta fizike dhe shëndetësore ose ekzistencës së barrierave arkitekturore.

Shembuj dhe konsiderata

E drejta e të moshuarve për të qëndruar në shtëpinë e tyre, si dhe për të lëvizur lirshëm si në hapësirat private ashtu edhe në ato publike, kërkon një përkushtim në rritje për heqjen e barrierave arkitekturore, një ndërhyrje shumë shpesh e kushtëzuar nga rregullore dhe procedura administrative komplekse dhe të rënduara. të cilat në fakt përfundojnë duke minuar të drejtën e njerëzve për lëvizshmëri. E drejta për një shtëpi dhe strehim duhet gjithashtu të marrë formën e të drejtës për qasje të menjëhershme në një shtëpi me një qira të subvencionuar në rast dëbimi ose të pastrehë. Nuk janë të rralla rastet e shtrimeve jo të duhura të lidhura me shkaqe ekonomike apo probleme të tjera sociale, të cilat sjellin vuajtje personale dhe bezdi për të moshuarit dhe kosto të pajustificuara ekonomike për komunitetin. Mungesa dhe mbështetja joadekuate nga shërbimet sociale dhe shëndetësore shpesh përkthehet në një shkelje objektive të së drejtës për të jetuar në shtëpinë e vet: mendoni për qindra mijëra të moshuar të kufizuar

nga barrierat arkitekture, më e shpeshta prej të cilave është mungesa e ashensorit për ata që jetojnë në katet e larta.

1.12

Personi i moshuar ka të drejtën e mbrojtjes së të ardhurave dhe pasurive të tij me qëllim të mbajtjes së një standardi të përshtatshëm dhe dinjitoz jetese.

1.13

Është detyrë e institucioneve t'i garantojnë të moshuarve format e integritetit të të ardhurave në rast varfërie të pjesshme ose totale ose burime të pamjaftueshme ekonomike.

1.14

Është detyrë e institucioneve të garantojnë lirinë efektive të kujdesit shëndetësor dhe shërbimeve sociale e shëndetësore.

Shembuj dhe konsiderata

Ka abuzime të shumta dhe të përsëritura në lidhje me përdorimin e burimeve ekonomike dhe pasurore nga të moshuarit. Në këtë drejtim, ndërhyrja e administratorit mbështetës jo gjithmonë duket e përshtatshme dhe shpesh rezultojnë të jetë më shumë një moment mbrojtjeje i pasurisë sesa i personit.

Për sa i përket garancisë financiare të niveleve thelbësore të kujdesit shëndetësor, përdorimi i shërbimeve sociale nga të moshuarit kushtëzohet fuqimisht nga disponueshmëria e burimeve të mjaftueshme financiare nga ana e organit të thirrur për të garantuar gëzimin e tyre.

Për më tepër, shërbimet sociale dhe shëndetësore të ofruara nga institucionet publike shpesh dështojnë të plotësojnë nevojat e kujdesit të të moshuarve, të cilët për këtë arsye detyrohen t'u drejtohen ofruesve privatë duke rezultuar në kosto të larta dhe jo gjithmonë të qëndrueshme ekonomike.

Kjo sjell nga njëra anë mundësinë për të reformuar kriteret e të ardhurave për të përcaktuar mbështetjen ekonomike për të moshuarit dhe nga ana tjetër një angazhim të vazhdueshëm të fëmijëve për t'u kujdesur për prindërit e tyre të moshuar që janë në kushte varfërie.

1.15

I moshuari ka të drejtë të kërkojë mbështetje dhe ndihmë nga njerëzit të cilëve u besojnë dhe zgjedhin në marrjen e vendimeve financiare.

Shembuj dhe konsiderata

Sidomos kur vuajnë nga probleme njohëse, të moshuarit kanë nevojë për mbështetje për të përmirësuar nivelet e tyre të "shkollimit financiar" për t'i mundësuar ata të kuptojnë implikimet ligjore dhe financiare dhe të marrin vendime të informuara për problemet shëndetësore, vdekjen e një të afërmi ose zhvendosjen në një vend tjetër. objekti i kujdesit. Kjo është veçanërisht e rëndësishme sepse i lejon të moshuarit të mos humbasin kontrollin mbi financat e tyre dhe të jenë sa më të pavarur në jetën e tyre të përditshme.

1.16

I moshuari ka të drejtë të marrë mbështetjen e duhur në marrjen e vendimeve të tij, duke përfshirë edhe emërimin e një personi të cilit i beson, i cili, me kërkesën e tij, dhe në përputhje me vullnetin dhe preferencat e tij, ndihmon në vendimet e tij.

Shembuj dhe konsiderata

Duket gjithnjë e më e nevojshme që të moshuarit të informohen dhe të ndërgjegjësohen për të drejtën për të qenë në gjendje të zgjedhin një person të cilit i besojnë për të marrë vendimet e tyre dhe për t'u kujdesur për interesat e tyre edhe në lidhje me aspektet thelbësore të jetës së tyre si shëndeti. Në këtë drejtim shkon edhe vendosja e fundit e figurës së "të besuarit" që mund të tregohet në DAT (deklarata paraprake e trajtimit), një person që nuk duhet të jetë domosdoshmërisht një i afërm, as administratori i mbështetjes, por që mund të jetë tregohet lirisht në deklaratë. Kjo zgjedhje mund të kontribuojë në përhapjen më të gjerë të përdorimit të tij në të gjithë vendin dhe për të bërë efektiv nënshkrimin e deklaratave nga të moshuarit.

2 Për ndihmë të përgjegjshme

2.1

I moshuari ka të drejtë të marrë pjesë në përcaktimin e rrugëve të kujdesit, llojeve të trajtimit dhe të zgjedhë metodat e ofrimit të kujdesit shëndetësor dhe social.

2.2

Institucionet dhe punëtorët shëndetësorë dhe të kujdesit social kanë për detyrë t'i paraqesin të moshuarit të gjitha mundësitë e disponueshme për ofrimin e kujdesit shëndetësor dhe social.

Shembuj dhe konsiderata

Ushtrimi i kësaj të drejte nuk lehtësohet nga zgjedhjet e ndryshme, jo gjithmonë adekuate, të bëra në lidhje me kujdesin shëndetësor dhe social. Për shembull, nëse pacienti zgjedh të qëndrojë në shtëpi në vend që t'i drejtohet shtrimit në ambiente sociale dhe shëndetësore, të gjitha shpenzimet e kujdesit shëndetësor duhet të përballohen nga pacienti ose familja e tij/saj për shkak të ofertës së pamjaftueshme të kujdesit shëndetësor në shtëpi dhe shërbimeve të kujdesit të integruar. Një angazhim ekonomik nga institucionet publike që synon të garantojë lirinë dhe barazinë e zgjedhjes midis formave të ndryshme të kujdesit shëndetësor dhe socio-shëndetësor duket i dëshirueshëm nëse nuk është i nevojshëm. Zgjedhja e mjedisit të kujdesit duhet të bëhet në përputhje me dëshirat e të moshuarve që marrin kujdes dhe në harmoni me nevojat e tyre dhe burimet financiare. Rastet e abuzimit nuk janë të rralla, siç është praktika e transferimit të të moshuarve që kanë nevojë për kujdes rehabilitues në departamentet e kujdesit pas akut dhe afatgjatë, transferim që shpesh kryhet pa pëlqimin e të interesuarit.

2.3

Personit të moshuar duhet t'i garantohet e drejta e pëlqimit të informuar në lidhje me trajtimet shëndetësore siç kërkohet nga legjislacioni aktual.

2.4

Është detyrë e mjekëve dhe profesionistëve të kujdesit shëndetësor t'i ofrojnë të moshuarit të gjithë informacionin dhe aftësitë e nevojshme profesionale në lidhje me kushtet e tyre fizike dhe njohëse.

2.5

Institucionet kanë për detyrë të miratojnë masa adekuate dhe efektive për të parandaluar abuzimin.

Shembuj dhe konsiderata

Janë të shpeshta raste kur kërkohet në mënyrë të parregullt pëlqimi i administratorit mbështetës për ofrimin e trajtimit shëndetësor edhe kur i moshuari është në gjendje ta shprehë atë, si dhe raste kur informacioni për gjendjen shëndetësore u jepet vetëm të afërmeve dhe të afërmeve, jo për të moshuarit në fjalë ose për subjekte të tjera të treguara prej tyre.

2.6

I moshuari ka të drejtën e kujdesit dhe trajtimeve të cilësisë së lartë që i përshtaten nevojave dhe dëshirave të tij/saj personale.

2.7

Personi i moshuar ka të drejtën e aksesit të duhur dhe efektiv në çdo shërbim të kujdesit shëndetësor që konsiderohet i nevojshëm në lidhje me gjendjen e tij/saj shëndetësore.

2.8

I moshuari ka të drejtë të kujdeset dhe të përkujdeset në mjedisin që garanton më së miri rikuperimin e funksionit të dëmtuar.

2.9

Është detyrë e institucioneve të luftojnë çdo formë të kujdesit shëndetësor dhe asistencës të përzgjedhur sipas moshës.

Shembuj dhe konsiderata

Ndihma dhe kujdesi për të moshuarit duhet të garantohet sa më shumë që të jetë e mundur në shtëpi, pasi ky është mjedisi që stimulon më së miri rikuperimin ose mirëmbajtjen e funksionit të dëmtuar, duke ofruar çdo përfitim shëndetësor dhe social që konsiderohet i zbatueshëm dhe i përshtatshëm. Shtrimi i të moshuarit në një spital apo institucion rehabilitimi duhet të bëhet për të gjithë periudhën rreptësisht të nevojshme për kujdesin dhe rehabilitimin, duke pasur të qartë se kthimi në shtëpinë e tij është një objektiv prioritar.

2.10

Punonjësit e kujdesit shëndetësor dhe social kanë për detyrë të ruajnë pavarësinë dhe autonominë e të moshuarve që kanë nevojë për kujdes.

2.11

Punonjësit e kujdesit shëndetësor dhe social kanë të drejtë të marrin trajnim profesional që i përshtatet nevojave të të moshuarve.

Shembuj dhe konsiderata

Disa praktika të kujdesit shëndetësor, të tilla si ngritja e pacientëve nga shtrati vetëm kur personeli i shërbimit është i disponueshëm, inkurajimi i njerëzve që të shtrihen në shtrat për të shmangur rrëzimet, deri në adoptimin e formave të kufizimit, kufizojnë efektivisht dhe nuk promovojnë autonominë e të moshuarve. Këto sjellje shpesh justifikohen duke përmendur arsyet e organizimit të punës që përfundojnë duke mbizotëruar mbi respektin për personin.

3

Për një jetë aktive të marrëdhënieve

3.1

I moshuari ka të drejtë të ketë një jetë aktive në marrëdhënie.

3.2

I moshuari ka të drejtë të jetojë me kë të dojë.

3.3

Institucionet dhe shoqëritë kanë për detyrë ndaj të moshuarve të shmangin çdo formë burgimi, getoizimi, izolimi që i pengon ata të ndërveprojnë lirshëm me njerëzit e të gjitha grupmoshave të pranishëm në popullatë.

3.4

Është detyrë e institucioneve të garantojnë mbështetje për familjet që kanë brenda tyre të moshuar dhe që synojnë të vazhdojnë të inkurajojnë bashkëjetesën.

3.5

Institucionet dhe shoqëritë kanë për detyrë të garantojnë vazhdimësinë emocionale të të moshuarve nëpërmjet vizitave, kontakteve dhe njohjeve me të afërmit e tyre ose me ata me të cilët kanë marrëdhënie emocionale.

Shembuj dhe konsiderata

Mundësia e një jete aktive në marrëdhënie nuk është e garantuar jo vetëm kur njerëzit janë të mbyllur në shtëpitë e tyre ose në ambiente përkujdesjeje me një mundësi të reduktuar takimesh dhe vizitash, por edhe kur ambientet e kujdesit janë të ndara nga jeta e lagjeve. Prandaj, duhet të jetë një angazhim nga ana e institucioneve dhe komuniteteve për të nxitur një marrëdhënie të frytshme midis të rinjve dhe të moshuarve në çdo nivel dhe për të stimuluar format e shumta të integritit.

3.6

I moshuari ka të drejtë të ruajë integritetin e tij psiko-fizik dhe të mbrohet nga të gjitha format e dhunës fizike dhe morale dhe format e papërshtatshme të kufizimit fizik, farmakologjik dhe mjedisor, si dhe nga abuzimi dhe neglizhenca e qëllimshme ose e paqëllimshme.

3.7

Ata që ndërveprojnë me të moshuarit kanë për detyrë të raportojnë çdo formë abuzimi, dhune dhe diskriminimi ndaj tyre.

Shembuj dhe konsiderata

Për të luftuar me vendosmëri çdo formë dhune ndaj të moshuarve, vendosja e dënimeve rënduese mund të konsiderohet në rastin e dhunës morale dhe fizike, keqtrajtimit, privimit nga kujdesi bazë, kërcënimeve, zhvatjes, poshtërimit, frikësimit, dhunës ekonomike ose financiare, veçanërisht nëse ato ndodhin në një mjedis të mbrojtur ose në mjedise përkujdesjeje ose asistence. Lufta kundër të gjitha formave të papërshtatshme të kufizimit fizik, farmakologjik dhe mjedisor duket veçanërisht e rëndësishme.

Kjo mbrojtje duhet të sigurohet pavarësisht nëse dhuna, abuzimi apo neglizhenca ndodh në shtëpi, brenda institucionit apo gjetkë.

Forma më efektive e parandalimit të këtij lloj abuzimi nuk përfaqësohet nga përdorimi i formave të thjeshta të kontrollit teknologjik siç është përdorimi i kamerave video, por nga mundësia e kultivimit të jetës së marrëdhënies dhe ndërveprimit me jashtë nga të moshuarit: prania e vizitorëve dhe vullnetarëve përbën mbrojtjen më të mirë ndaj abuzimeve që mund të ndodhin në ambiente të mbyllura.

Një mjet tjetër parandalues përfaqësohet nga e drejta e të moshuarve për të zgjedhur vendet dhe njerëzit me të cilët do të jetojnë, gjithashtu përmes promovimit të kujdesit në shtëpi dhe shërbimeve të bashkëjetesës si mundësi brenda mundësive të të gjithëve.

3.8

I moshuari ka të drejtë të marrë pjesë aktive në jetën shoqërore edhe nëpërmjet formave fleksibël të punës që i përshtaten kushteve dhe mundësive të tij ose nëpërmjet aktiviteteve vullnetare.

3.9

I moshuari ka të drejtë të ruajë mundësinë e aksesit në shërbime kulturore dhe rekreative, si dhe të shprehë mendimet e tij dhe të rrisë kulturën e tij, edhe në prani të kufizimeve psikofizike.

3.10

Është detyrë e institucioneve të garantojnë përfshirjen dixhitale, e-learning dhe lehtësimin e shërbimeve të të mësuarit nëpërmjet mjeteve të TI-së.

Shembuj dhe konsiderata

Garantimi i kësaj të drejte kërkon ushtrimin e mbrojtjes publike nga organet dhe administratat, të thirrura për të gjetur zgjidhje të përshtatshme për të shmangur proceset e marginalizimit.

Për këtë qëllim, institucionet duhet të ofrojnë ndihma të përshtatshme, jo vetëm ato që ofrohen për personat me dëmtim të shikimit ose dëgjim ose për lëvizje, por edhe për aktivitete të pjesëmarrjes sociale dhe dixhitale.

Për më tepër, mundësia konkrete dhe e verifikueshme e aksesit në qendrat ditore paraqet një formë të domosdoshme të mbrojtjes së këtyre të drejtave.

E drejta e të moshuarit për të kryer aktivitetet që ai preferon, duke përfshirë punën dhe praktikën, nuk duhet të anashkalohet, ndonëse nëpërmjet formave të përshtatshme dhe realisht të praktikueshme dhe të disponueshme. Në fakt, një paragjykim i përhapur çon në besimin se të moshuarit janë të paaftë për aktivitet dhe përkushtim. Shfaqen prova shkencore se plakja aktive në pleqëri, e aftë jo vetëm për të siguruar mbijetesë më të madhe, por edhe një rënie më të ngadaltë, përcakton një kërkesë më të përmbajtur për shërbime sociale dhe shëndetësore dhe një cilësi më të mirë jetese.

3.11

I moshuari ka të drejtë të ruajë dhe të respektojë besimet, mendimet dhe ndjenjat e tij.

Shembuj dhe konsiderata

E drejta për të ushtruar praktika fetare nga të moshuarit pengohet nga mungesa e vendeve të kultit, si dhe nga zgjedhja e përsëritur për të mbyllur shërbimet fetare në vendet e pritjes dhe përkujdesjes.

3.12

I moshuari ka të drejtë të lëvizë lirisht dhe të udhëtojë.

3.13

Institucionet kanë për detyrë të miratojnë masa për të lehtësuar lëvizshmërinë e të moshuarve dhe akses adekuat në infrastrukturën e destinuar për ta.

Shembuj dhe konsiderata

Mjedisi urban nuk është pa pengesa dhe barriera për lëvizjen e të moshuarve, të cilët vuajnë, si njerëzit e tjerë të brishtë, kufizime të konsiderueshme në udhëtimin me mjete transporti, në vende publike dhe në vende të hapura për publikun. Prandaj, heqja e çdo forme të kufizimit të lirisë së lëvizjes duhet të jetë një angazhim në rritje dhe i vazhdueshëm nga ana e të gjitha institucioneve publike.

TREGIME

Tregime | 1

Kur te tjeret vendosin....

Mario ishte 82 vjeç dhe kishte disa kufizime fizike. Për t'u larguar, ai kishte nevojë për mbështetjen e një këmbësori dhe një ndihmë për të shkuar në tualet. Ai kishte të ardhura të mira nga pensioni pas 40 vitesh punë. Ai kishte marrë gjithashtu njohjen e ndihmës së kujdestarit dhe jetonte në një shtëpi këshilli që i ishte caktuar kur ai ishte ende i ri dhe djali i tij ishte vetëm 15 vjeç.

Disa vite më parë djali i tij ishte shpërngulur për të jetuar me të, sepse ishte dëbuar nga shtëpia ku jetonte me familjen e tij. Një ditë djali fillon t'i thotë të atit se bashkëjetesa mes tyre nuk ishte më e mundur, se ai dhe gruaja e tij duhej të shkonin në punë dhe nuk mund të kujdeseshin për të gjatë ditës. Ai sugjeron shtëpinë e të moshuarve, por Mario përpiket të rezistojë.

Propozimi i djalit të tij, i cili tashmë ishte më shumë se një propozim, e mërzit atë dhe për të mbrojtur të drejtat e tij ai e kundërshton atë me të gjitha forcat e tij, ndonjëherë edhe duke e lënë natyrën e tij grindavece të rishfaqet. Mario i adopton këto qëndrime sepse është i vetëdijshëm se në realitet nuk do të mund të pengojë propozimin e djalit të tij, i cili tashmë ishte një vendim i marrë. Ai qan, dëshpërohet, por detyrohet të bëjë atë që i thotë i biri: merr me vete një çantë me rroba, një telefon, syze dhe niset pa folur me djalin e tij në një shtëpi të izoluar në kufi. fshat dhe me pamje nga një rrugë e zënë. Me të mbërritur, një asistent e përshëndet dhe i tregon dhomën që duhej të ndante me dy persona të tjerë. Disa të moshuar e shikojnë, dikush e përshëndet.

Kështu djali i tij mbetet të jetojë me familjen në shtëpinë publike në emër të Marios dhe ai, i pa konsideruar më pjesë e familjes, detyrohet të jetojë në një ambient mes të panjohurve, i izoluar nga të gjithë dhe nga gjithçka.

Gjithçka që i ka mbetur është celulari për të mbajtur disa kontakte. Kështu ai telefonon dikë që e njeh dhe tregon historinë e tij absurde që dukej si një makth nga i cili nuk mund të zgjohej më. Thotë se aty ndihej keq, jo rehat, se nuk hanin mirë, në fakt ushqimi ishte i pamjaftueshëm dhe ishte gjithmonë i uritur.

Pas disa ditësh, djali, pasi mësoi për telefonatat e tij, shkon në institucion dhe ia merr telefonin babait. Ai i thotë drejtorit se ishte mirë të mos e mbante sepse ato thirrje e shqetësonin dhe e bënë të ndihej keq.

Mario nuk mund t'i thoshte më askujt këto gjëra, e mbyllën në heshtje.

Tregime | 2

Sa kushton që një grua e moshuar të vishet mirë? Histori të abuzimit të zakonshëm.

Adalgisa kishte punuar në kabare që në moshën 20-vjeçare. I pëlqente të këndonte, kërcente dhe mburrej me të gjithë se kishte takuar edhe aktorë që më vonë u bënë të famshëm. Të gjithë e komplimentuan sepse kishte një zë të bukur dhe një fizik, i cili siç tha vetë: “jo më kot, por i bëra të gjithëve të kthenin kokën”. Ajo ishte shumë e sofistikuar në veshje dhe gjithmonë thoshte se, pasi lufta mbaroi, më në fund munda të blinte rroba të reja dhe të ndiqte modën e kohës. Të njëjtat skena ajo i ka rrëfyer gjithmonë teksa rrinte ulur, e mbështjellë në çarçafë, në shtratin ortopedik të dhomës me 4 shtretër të RSA ku ishte shtruar prej dy vitesh sepse “nuk mund të ishte më vetëm”. “Por nuk mund të ecësh? Pse nuk ngrihesh?” Adalgisa bën gjestin e uljes së zërit dhe i kërkon bashkëbiseduesit të afrohet pak. “Të flasim butë këtu, edhe muret kanë veshë. E shikon une gjithmone jam veshur në një menyre, nuk e imagjinon dot kush e di çfarë, por asnjë floke pa vend, një njolle në fustan... ketu me bëjnë të vishem me tuta se thone se është më komode. Por për kë është më komode? Për ata. Unë vesh tuta dhe mendoj se kjo që kam veshur nuk është as e imja, po thosha se nuk e kam përdorur kurrë kostumin në jetë, nuk më ka pëlqyer kurrë dhe as nuk kam bërë gjimnastikë. Tashmë ka lëvizur paksa duke kërcyer. Këtu, megjithatë, të gjithë me kominoshe, burra dhe gra, ndonjëherë i shkurtojnë flokët aq shkurt sa që ju madje mund të dalloni gjininë e një personi. Me kostum jemi të gjithë njësoj, padyshim që nuk kam shërbyer në ushtri, por këtu është më keq se një kazermë. Unë kurrë nuk pranoj vizitorë, por është më mirë kështu sepse do të më vinte turp të shihesha në këto kushte. Do të doja të kisha një fustan elegant dhe të dilja për një shëtitje në qytet”. Sa i kushton shtetit, shoqërisë, që një grua e moshuar të vishet mirë?

Tregime | 3

Sa kushton që një grua e moshuar të vishet mirë? Histori të abuzimit të zakonshëm.

Fulvio është 79 vjeç, ka punuar inxhinier, ka projektuar ashensorë. Ai ka qenë për të punuar në Zvicër dhe Holandë. Më pas ai u bë menaxher i një kompanie në La Spezia dhe kur lidhi kontrata në Romë ai u transferua me dëshirë në kryeqytet.

Pensioni i tij e lejon atë të jetojë rehat, por kur shfaqen problemet e para shëndetësore, ai këshillohet nga nipërit e tij të vendoset në një shtëpi.

e pushimit “shumë të mirë” që ndodhet jashtë Romës.

Fulvio ishte shumë i pasigurt dhe në fund e lejoi veten të bindet, duke menduar se pas periudhës së parë të trajtimit do të rimarrë energjitë dhe do të kthehej në shtëpi. Po, sepse ai kishte një shtëpi të bukur në zonën e Piazza Sempione. Në të njëjtën periudhë, nipat e tij paraqitën një kërkesë për mbështetje administrative për Fulvio, sepse menduan se do të ishte më mirë të kishte dikë pranë tij në menaxhimin financiar dhe në zgjedhjet e përditshme. Ai mësoi për këtë nismë vetëm kur mori një thirrje nga Gjykata Civile e Romës. Nipat e tij e minimizojnë atë dhe këmbëngulin se do të jetë një ndihmë e rëndësishme për të. Ata menduan se, duke ditur ekstravagancat e xhaxhait të tyre, një i huaj do të ishte më mirë si një administrator mbështetës sesa ata vetë, të cilët xhaxhai i tyre nuk donte ta dëgjonte kurrë.

Kështu caktohet një avokat, i cili befas futet në jetën e tij private, madje edhe në qoshet më të largëta.

Epo, mendon Fulvio, tani dua të kërkoj të drejtat e mia dhe do të shpjegoj se para së gjithash dua të shkoj në shtëpi, mbase do të paguaj një ndihmës të familjes që të më ndihmojë. Ndaj përgatit një fjalim të këndshëm, por në takimin e parë nuk ndjen shumë gatishmëri për të dëgjuar nga avokati i cili, pasi ka treguar dekretin e takimit, nxiton të marrë kartën e debitit, dokumentet dhe çelësat e shtëpisë. Fulvio mendon se ndoshta nuk ishte dita e duhur, ndoshta ishte vetëm takimi i parë dhe vazhdon të mendojë se nëse gjyqtari vendosi kështu do të thotë se kjo do të jetë mënyra për të kërkuar të drejtat dhe kërkesat e dikujt.

Por pas takimit të parë Fulvio nuk arrin më të ketë mundësinë të flasë sërish me administratën mbështetëse. Ai i kërkon menaxhmentit të shtëpisë së pensioneve që ta thërrasin, por ata thonë të mos shqetësohet sepse ai do të shfaqet. Fulvio proteston dhe i thonë të ketë kujdes se çfarë thotë sepse do të kishin raportuar gjithçka te avokati. Më pas ai u tregon gjithçka miqve të tij që vijnë për ta vizituar herë pas here. Nuk e dimë si, ata arrijnë të flasin me administratorin e mbështetjes dhe, si përgjigje, ai i paralajmëron që të mos vazhdojnë të kujdesen për Fulvio dhe të krijojnë pritshmëri të rreme për të. Ai shton se nuk dëshiron të marrë përgjegjësinë për të rikthyer Fulvio në shtëpi dhe për këtë arsye kjo situatë aktuale është më e mira, padyshim më e mira për të.

Miqtë e Fulvios i tregojnë se ai ka një shtëpi të bukur ku, falë edhe të ardhurave, ai mund të jetonte mirë. Administratori i mbështetjes nuk dëshiron të dëgjojë arsyen dhe përsërit se është mirë pasi ai ka vendosur tashmë. Ata këmbëngulin të thonë se vullneti i Fulvios është ndryshe. Avokati fluturon në tërbim: “Por çfarë do dhe do, duhet të jemi realistë dhe më pas nuk duhet të jap llogari para jush për arsyet pse e mora këtë vendim. Nuk kam asgjë tjetër për të shtuar”. Fulvio flet me të gjithë vetëm për shtëpinë e tij, për të qenë në gjendje të dalë, por ai nuk mund të flasë më me administratorin e tij mbështetës dhe nuk e takon kurrë. Ai nuk mund ta kuptojë se si është e mundur që një i panjohur, i paparë më parë, të vendosë gjithçka për të, pa dëgjuar vullnetin e tij.

Tregime | 4

Sa i përket zgjedhjes së administratorëve mbështetës... një histori shembullore

Giovanni është pothuajse 90 vjeç dhe ka një mendje shumë të qartë. Në veçanti, një gjë është e qartë: se ai nuk dëshiron të shkojë në institut. Ai ua përsëriti të gjithëve gjithashtu për t'ia përsëritur gjithmonë vetes. E ardhmja sigurisht që e shqetësonte. Ai ishte mirë me shëndet, por nuk kishte të afërm, vetëm një fqinj të sjellshëm që bënte pazaret dhe punët e tjera. Dhe që ai e shpërblente gjithmonë. Shtëpia e tij ishte shumë mirë e organizuar, por në katin e tretë pa ashensor ishte bërë e vështirë për të që të dilte jashtë. Një ditë një vrimë e vogël në oborrin e shtëpisë ishte fatale për të. Ai ka rënë dhe ka thyer kofshën e tij.

Kështu filloi një rrugëtim të cilit i kishte frikë gjithmonë. Fqinja që shkon për ta vizituar i rrëfen shqetësimet e saj për kthimin në shtëpi: ajo nuk mund ta kishte ndihmuar më shumë se ajo. Ajo flet edhe me mjekët dhe punonjësin social të spitalit, duke i sqaruar se mund të bëjë shumë pak dhe pastaj është problemi i menaxhimit të pensionit, shpenzimeve të shtëpisë dhe gjithçka tjetër dhe ai nuk ka njeri. Për këtë arsye shërbimet vendosin të bëjnë menjëherë një kërkesë për një administrator mbështetës. Jo se Giovanni nuk ishte në gjendje të vendoste si t'i menaxhonte paratë dhe të ardhmen e tij, por është 90 vjeç dhe gjëja më e thjeshtë, në mungesë të një të afërmi, duket se është t'ia besosh një figure institucionale.

Ndërkohë, pasi kalon faza akute, vendosin edhe ta transferojnë në një institucion tjetër. Jo në të vërtetë një rehabilitim, sepse ai është një person i moshuar, ai do të shkojë në rehabilitim pas akut: intensitet më i ulët i kujdesit rehabilitues. Kështu ai bën vetëm disa minuta rehabilitim në ditë dhe më pas i kalon orët e mbetura në shtrat: askush nuk e ngrin. Është e lehtë të imagjinohet se si ky rehabilitim nuk e ndihmon atë të rikuperojë ndjeshëm aftësitë e tij motorike.

Një ditë një mjek nga institucioni iu afrua shtratit të tij dhe i shpjegoi se ishte e preferueshme që ai të vazhdonte trajtimin duke u zhvendosur në një institucion tjetër pak jashtë Romës, por shumë mirë, drejt Velletri. Për transferimin do t'i duhej të firmoste formularin që ajo i dorëzoi me këmbëngulje: "këtu duhet të firmosësh këtu".

Giovanni heziton, nuk e kupton, do donte të fliste për të ardhmen e tij për t'u përgatitur për kthimin e tij në shtëpi, do të donte të kishte shpjegime për gjendjen e tij shëndetësore, të pyeste pse nuk po ecën ende... dhe shumë gjëra të tjera : me pak fjalë ai do të donte të fliste me dikë. Por për të tani ka ikur koha, mjeku është me nxitim dhe tashmë ka filluar t'i drejtohet një pacienti tjetër. Gjithçka që ai mund të thotë është: por unë do të doja të shkoja në shtëpi. Doktorin e shikon me një vështrim të dhembshur që largohet

për të kuptuar se ai po rrëmbehej: "Por sigurisht që duhet të qëndrojë këtu tani." Xhovani më në fund firmos, pa e ditur se për çfarë bëhej fjalë. Ai kishte dhënë pëlqimin për një transferim në një RSA. Pas atij nënshkrimi kalojnë muaj pa i shpjeguar më askush asgjë. Ai pret të vazhdojë trajtimet rehabilituese por çdo ditë për disa arsye shtyhen. Një ditë pranë shtratit të tij shfaqet një i panjohur: mirëmëngjes, unë jam avokati Bianchi, jam emëruar si administratori i tij mbështetës. Unë do të kujdesem për pensionin e saj dhe çfarë ka nevojë.

Xhovani fillon të shohë një rrugëdalje. "Epo, unë do të doja të shkoja në shtëpi, kam qenë tashmë këtu për 5 muaj". Avokati përgjigjet pa vend për përgjigje: "Është ende herët për të dalë, do të flasim sërish. Ndërkohë do të kujdesem për pagesën e tarifave për këtë institut. do të shohim. Unë do të kthehem për ta vizituar atë kur të mundem, sepse këtu është larg nga Roma." Xhovani kërkon një shumë parash sepse nuk ka asgjë me vete dhe mund t'i duhet diçka. Përgjigja e avokatit është edhe më lapidare: "Po ti çfarë do të bësh këtu me lekët, nuk të mungon asgjë, ata kujdesen për gjithçka". Xhovani ende pret që dikush t'i shpjegojë pse duhet të qëndrojë atje.

Tregime | 5

Kujdesi i duhur në mjedisin e duhur: në shtëpi.

Siç u ndodhte shpesh grave të pamartuara të së shkuarës dhe pavarësisht nga gjykimet dashakeqe që i rrethonin, Maria, tani 88 vjeçe, ishte një grua e fortë, e pavarur dhe e vendosur. Dhe ai është ende, pavarësisht moshës së tij të shtyrë dhe peripecive të shumta që i është dashur të kalojë. Ajo ka jetuar gjithmonë vetëm, por kjo nuk e ka penguar të ketë një jetë sociale dhe profesionale mjaft të kënaqshme. Një grua e kulturuar, studioze, sapo mbaroi shkollën e mesme ishte regjistruar në një kurs të daktilografisë për të filluar punën sa më shpejt dhe për të mbajtur veten në mënyrë të pavarur. Këto sigurisht nuk ishin kohë mundësish të mëdha, atëherë, për gratë që donin të fillonin një karrierë të shkëlqyer profesionale. Dhe kështu, ende e re, pasi kishte përfunduar trajnimin e saj, ajo u punësua nga Demokristianët, ku shpejt la gjurmë. Ai u takua me Aldo Moron dhe hyri në sekretariatin e tij, ku qëndroi për një kohë të gjatë. Jeta e tij ishte shumë aktive dhe shumë e kënaqshme. I bleu vetes një shtëpi të bukur në Romë, afër Piazzale Clodio, lagja e atyre që ushtrojnë profesionin e avokatit dhe ku jeton ende. Dy vjet më parë, tashmë shumë e moshuar dhe e pensionuar prej kohësh, Maria filloi të kishte probleme të konsiderueshme shëndetësore për të cilat i nevojiteshin një seri analizash të vazhdueshme. Asgjë veçanërisht e specializuar apo e sofistikuar, vetëm nevoja për të përsëritur disa analiza, si për shembull matja e vlerës së gjakut, për të mbajtur situatën nën kontroll. Edhe pse nuk i mungonte njëfarë disponueshmërie financiare dhe ajo e bëri atë

duke kërkuar një shërbim në shtëpi, asaj iu tha se do t'i duhej të drejtohej në spital. Dhe pas spitalit, si në një rreth vicioz të pandërprerë, ja ku ishte transferimi në një RSA, ku iu desh të kalonte shumë muaj dhe ku ndoshta ishte e destinuar të qëndronte përgjithmonë. Gjithçka për një kontroll të shpeshtë dhe të rregullt të numërimit të gjakut!

Dukej si një situatë kafkiane pa rrugëdalje. Ndërkohë, në RSA, shëndeti i Marias po përkeqësohej: ajo kishte rënë në një gjendje depresive dhe kishte filluar të ndihej konfuze. Për më tepër, dukej se të afërmit e saj nuk kishin interes që ajo të kthehej në shtëpinë e saj, përkundrazi.

Vetëm falë një punonjëseje sociale të ndjeshme dhe të vëmendshme, e cila më vonë u bë administratorja e saj mbështetëse, Maria arriti të kthehej në shtëpinë e saj pesë muaj më parë, ku tani jeton me një kujdestare rumune, të ëmbël dhe energjike në të njëjtën kohë. thërret "vajza ime e vogël".

Tregime | 6

Drama e COVID 19: histori izolimi dhe lirie të sapogjetur

Aurelia është 85 vjeç dhe prej 5 vitesh jeton në një shtëpi të moshuarish në qendër të një lagjeje të populluar të Romës. Ai ka një jetë shumë të pasur në lidhje. Çdo ditë shkon për të vizituar miqtë e saj, shkon nëpër dyqane dhe bën biseda të gjata me dyqanxhinjtë e zonës që nuk e njohin, shkon të kërkojë këshilla nga mjeku i saj, i cili gjithashtu është bërë një person i besuar. Pandemia mbërrin dhe dyert e institutit mbyllen: nuk mund të largohesh më. Edhe kur ka kaluar periudha e kufizimeve më të mëdha në lëvizjen e njerëzve, nuk mund të largohet nga instituti. Kushdo që largohet nuk mund të kthehet më. Aurelia ndihet e shtypur nga kjo situatë, por është e vetëdijshme për urgjencën që po përjeton e gjithë bota dhe për tragjedinë që ka pushtuar jetën e shumë njerëzve. Ai ankohet pak, por përpiqet të rezistojë duke pritur për të parë fundin e kësaj epidemie të tmerrshme. Por me valën e re të pandemisë, virusi hyri edhe në shtëpinë e të moshuarve ku ajo jetonte: pothuajse të gjithë të moshuarit dhe murgeshat e moshuara në shtëpi u sëmurën. Pozitive është edhe Aurelia, por fatmirësisht e kapërcen sëmundjen pa u shtruar në spital. Në vend të kësaj, të moshuarit e tjerë në institut dhe madje edhe murgeshat e moshuara detyrohen të shtrohen në spital dhe disa nuk kthehen më, ndoshta gjashtë, dhe vdesin.

Aurelia është e tronditur dhe, kur infeksionet fillojnë të bien dhe kufizimet fillojnë të lehtësohen para verës, ajo kërkon të dalë jashtë ashtu siç u lejuan të gjithë shtetasit italianë të largoheshin nga shtëpitë e tyre dhe të lëviznin lirshëm.

Asaj iu tha sërish se nuk lejohej të largohej dhe se nëse e bënte nuk do të mund të kthehej. Kështu që pas disa ditësh pakëtoni valixhet,

rezervoni një dhomë në një shtrat me mëngjes dhe kaloni derën e institutit për të rifituar lirinë tuaj të humbur. Ajo e beri ate.

Tregime | 7

Kur sëmundja e vërtetë është vetmia, dhe kur miqësia dhe afërsia mund të bëjnë ndryshimin

Marisa dhe Antonio ishin një çift i lidhur ngushtë. Një martesë e gjatë dhe përgjithësisht e lumtur, megjithëse me keqardhjen që nuk pata fëmijë. Pensionimi dhe pleqëria kishin rritur orët e kaluara së bashku. Dashuria ishte e njëjtë si gjithmonë dhe ata bënë shumë shoqëri. Herë pas here i thoshin njëri-tjetrit se ishin me fat sepse nuk ishin vetëm dhe vetmia është aq e keqe kur je i dobët dhe jo më i ri.

Antonio ishte një burrë i mirë dhe i kujdesshëm, i butë ndaj partneres së tij, edhe kur, ndërsa ajo rritej, ajo filloi të ndjente shenjat e sëmundjes. Ai e ndihmoi me besnikëri në dobësitë e saj. Në shtëpinë e tyre, për aq kohë sa të jetë e mundur. Megjithatë, me kalimin e kohës Marisa shfaqti shenja gjithnjë e më alarmante konfuzioni: e burgosur e maktheve dhe frikës së saj, ajo pothuajse nuk i vuri re të tjerët. Në kë mund të mbështetej burri i saj? Edhe ai ishte plakur dhe i mungonte mbështetja e nevojshme. Në fund, nga dëshpërimi, atij iu desh të pranonte mundësinë e shtrimit në spital.

Marisa ishte shtruar në spital larg shtëpisë së tyre, jashtë qytetit, tridhjetë kilometra larg. Megjithatë, Antonio vazhdoi ta vizitonte çdo ditë. Nuk bënte dot pa të, ndihej vetëm dhe mbi të gjitha ajo ishte e vetmja dashuri që i kishte mbetur. Kështu çdo ditë merrte autobusin që shkonte përgjatë rrugës shtetërore, mes kodrave të mbuluara me ullinj. Ai i duroi kthesat dhe gungat, indiferent ndaj një bukurie të tillë, i mbyllur në mendime.

Një ditë, pikërisht përballë portës së institutit, zemra e tij nuk e duronte dot më. Ai vdiq nga një atak në zemër pikërisht aty, pak metra larg gruas së tij, e cila nuk e dinte dhe nuk e kuptoi se çfarë i kishte ndodhur. Tani ai ishte tetëdhjetë e pesë vjeç.

Marisa vazhdoi të thërriste emrin e tij. Ndonjëherë ajo ndihej e tradhtuar; më shpesh imagjinonte se kishte ndodhur diçka e keqe dhe dëshpërohej. Askush nuk donte të humbiste kohë duke i shpjeguar asaj se çfarë kishte ndodhur. Të qarat e tij u përzier me zërat e shumë pacientëve të tjerë. Pas një kohe të shkurtër edhe ajo vdiq. I vetëm.

Tregime | 8

Letra e Marisë

Shumë vite më parë, një letër-apel pasionante nga një grua e moshuar e shtruar në një institucion u botua në gazeta të shumta kombëtare dhe lokale, e cila duket se përmbledh mirë kuptimin dhe qëllimet e dokumentit. Na duket e rëndësishme ta vendosim atë në përfundim të punës sonë për shkak të ekspresivitetit dhe qartësisë së tij.

Unë jam gati shtatëdhjetë e pesë vjeç, jetoj vetëm në shtëpinë time, në atë që kam qëndruar me burrin tim, atë që kanë lënë dy fëmijët e mi kur u martuan.

Gjithmonë kam qenë krenare për autonominë time, por për një kohë nuk ka qenë si më parë, sidomos kur mendoj për të ardhmen time. Unë jam ende i vetëmjaftueshëm, por për sa kohë? E kuptoj mes meje se gjestet bëhen pak më pak të rastësishme dita-ditës, edhe nëse ende më thonë: "Sikur të isha si ajo në moshën e saj...". Dalja për të bërë pazar dhe mbajtja e shtëpisë po më lodh gjithnjë e më shumë.

Dhe pastaj mendoj: "Cila do të jetë e ardhmja ime?". Kur isha i ri përgjigja ishte e thjeshtë: me vajzën, me dhëndrin, me nipërit e mbesat. Por si e bëni tani, me shtëpi të vogla dhe familje ku të gjithë punojnë? Pra, edhe tani përgjigja është e thjeshtë: instituti.

Është e bezdisshme, e thonë të gjithë, por të gjithë e dinë dhe nuk e thonë, që askush nuk do të donte të largohej nga shtëpia për të shkuar të jetonte në një institucion.

Nuk mund ta besoj me të vërtetë që është më mirë një komodinë, një hapësirë e ngushtë, një jetë krejtësisht anonime në shtëpi, ku çdo objekt, një pikturë, një fotografi të kujton dhe mbush qoftë edhe një ditë pa shumë lajme. Dëgjoj shpesh të thonë: "E kemi futur në një institucion të bukur, për të mirën e tij". Ndoshta janë të sinqertë, por nuk jetojnë aty.

Le të pranojmë gjithashtu që nuk përfundojmë në një nga ato lajmet televizive, ku e kanë të vështirë të të japin ujë nëse ke etje, ose të keqtrajtojnë vetëm sepse ndihen të frustruar me punën që bëjnë.

Por realisht nuk mendoj se një institucion është përgjigja për ata që janë pak të sëmurë dhe mbi të gjitha vetëm.

A është vërtet një mënyrë për të kapërcyer vetminë të gjesh veten të jetosh papritur me të huaj, njerëz të padëshiruar dhe të pazgjedhur? Unë di mirë të jetoj në një institucion. Ndodh që doni të pushoni dhe nuk mundeni sepse nuk duroni dot zhurmën e të tjerëve, kollët, zakonet që janë të ndryshme nga tuajat.

Thonë se kur plakesh ekzagjerohesh. Por nuk është ekzagjerim të imagjinosh që nëse dëshiron të lexosh ka nga ata që duan dritën fikur ose që nëse dëshiron

shikoni një program, ose shikoni një tjetër ose nuk është në kohë.

Në një strehë edhe problemet më banale bëhen të vështira: të kesh gazetë çdo ditë, të riparosh syzet menjëherë kur të thyhen, të blesh gjërat që të duhen nëse nuk mund të dalësh.

Ndodh shpesh që pas lavanderisë të ndërrojnë të brendshmet me dikë tjetër dhe më pas nuk mund të ruash asgjë. Më e keqja - duke supozuar se të ngrënit nuk është e keqe - është se nuk mund të vendosni pothuajse asgjë: kur të ngriheni dhe kur të qëndroni në shtrat, kur të ndizni dhe fikni dritën, kur dhe çfarë të hani. Dhe pastaj, kur dikush është më i vjetër (dhe është më i turpëruar sepse ndihet më pak i bukur se dikur), ai detyrohet të ketë gjithçka të përbashkët: sëmundje, dobësi fizike, dhimbje, pa asnjë intimitet dhe asnjë turp.

Ka nga ata që thonë se në institut "ke gjithçka pa rënduar askënd". Por nuk është e vërtetë. Ju nuk keni gjithçka dhe kjo nuk është mënyra e vetme për të shmangur shqetësimin e të dashurit tuaj.

Një alternativë do të ishte: Të jesh në gjendje të qëndrosh në shtëpi me ndonjë ndihmë dhe, kur ndihesh më keq ose sëmuresh, të jesh në gjendje të ndihmohesh në shtëpi për kohën që të nevojitet. Në fakt, ka shumë prej nesh që mund të qëndrojnë në shtëpi edhe me një ndihmë të vogël, ose me kujdesin shëndetësor në shtëpi. Dhe nuk është e vërtetë që e gjithë kjo kushton shumë. Këto shërbime kushtojnë tre ose katër herë më pak se pranimi im eventual në një institucion të kujdesit afatgjatë ose në një institucion. Ndodh që përfundoni në një institucion dhe as nuk e keni vendosur. Nuk e kuptoj pse respektoni dëshirat e një testamenti dhe megjithatë nuk ju dëgjojnë sa jeni gjallë nëse nuk doni të shkoni në një institucion.

Kam dëgjuar në TV se këtu në Itali janë ndarë mijëra e mijëra miliarda për të ndërtuar institute të reja. Nëse do të jetoja në një kasolle, do të isha gjithashtu i lumtur. Por unë kam një shtëpi dhe një shtrat, tashmë e kam "vendin e shtratit" tim, nuk ka nevojë të krijojë kuzhina të reja për të përgatitur drekën për mua, ju mund të përdorni timen. Nuk kam nevojë që të më ndërtosh një dhomë të re të madhe për të parë TV, unë tashmë kam televizorin tim në dhomën time. Tualeti im punon ende mirë. Shtëpia ime, nëse ka asgjë, ka nevojë vetëm për disa parmakë dhe doreza në mur: do t'ju kushtonte shumë më pak.

Ajo që dua për të ardhmen time është liria për të qenë në gjendje të zgjedh nëse do t'i jetoj vitet e fundit të jetës sime në shtëpi apo në një institucion. Sot nuk e kam këtë liri. Për këtë arsye, edhe pse nuk jam më i ri, dua të dëgjoj zërin tim dhe të them që nuk dua të shkoj në institut dhe se nuk ia uroj askujt. Më ndihmoni mua dhe të gjithë të moshuarit të qëndrojmë në shtëpi dhe të vdesim midis plaçkave të tyre. Ndoshta do të jetoj më gjatë, patjetër do të jetoj më mirë.

Maria.

